

bordures (die steeds rijker, breeder en meer „omlijsting” werden); wordt tenslotte bij Lebrun, den Directeur van de Manufacture Royale van Parijs, de vrije samenwerking van de ateliers tot een precies ingedeelde. Lebrun is vóór alles schilder en ontwerper; maar tevens is hij leider van de cartonbewerking en van de uitvoering. Eigenlijk dus hetzelfde als in den aanvang toen de leider van een atelier alles beheerschte; alléén ligt het accent nú op den schilder van het vrije schilderij die de zaak in handen heeft. Een reeks helpers die evenals hij enorme kennis bezitten van de onderdeelen van het schilderij: proportie, anatomie, perspectief en kleur, omgeven hem.

De wever moet zich schikken in het naweven van de fijnste overgangen van het schilderij, de hâchures verdwijnen en de mozaiek-methode, ditmaal in weekste overgangen, vernietigt het monumentale decoratieve van het Gobelin. Tot einde 19e eeuw gaat het dan bergaf.



BADDERING IN STERK PLASTISCHE VORMGEVING

de voorbereiding en het begrip van den cartonnier geworden tot een volmaaktheid in eigen stof.

De cartonnier die nauwkeurig bekend was met de mogelijkheden van de weverijen waarvoor hij werkte (kleuren) maakte van de miniatuur of petit-patron een uitgewerkt carton, nauwkeurig er mede rekening houdende op welke wijze de wever het volle profijt van teekening en kleur zou trekken. Cartonniers als b.v. Pasquier Grenier en Maître Philippe komen zoodoende tot een strengen stijl. „De melodie door den ontwerper gegeven wordt door den cartonnier georchestreerd”. (Schmitz). Hij heeft een geweldig werk en wordt dan ook vaak meer betaald dan de ontwerper. Hij moet de teekening uitwerken en vervolledigen, het detail bestudeeren, maar tevens moet

De cartonnier heeft hoofdzakelijk zijn triomfen gevierd in den grooten bloeitijd van pl.m 1400—pl.m. 1550. Hij was de trait-d'union tusschen ontwerper en wever en hij was het tenslotte die aan het gobelin een zekeren nadruk gaf, een eigenheid t.o.v. de schilderkunst van die periode, terwijl toch een gemeenschappelijke basis „de miniatuur” kan aangenomen worden. De tapijten van dien tijd zijn door de omzetting van het „voorbeeld” in het weeftechnische, door